

Verharding van paden

natuurlijk hard, hard natuurlijk

Natuur en landschap staan hoog in het vaandel bij de aanleg en het onderhoud van de golfbaan. Dit geldt met name ook voor de keuze van de padverharding. Een asfaltweg op een golfbaan tast de natuurlijke uitstraling aan. Veel clubs kiezen daarom voor zandpaden of semi-verharding. Dit kan in de zomer voor stofoverlast en in natte periodes voor kuilen met water en modder en spoorvorming zorgen. De industrie ontwikkelt daarom in hoog tempo middelen om paden te verharden, die de look & feel van een natuurlijk zandpad weten te behouden. Eric Seijn van de Nunspeetse heeft recent ervaring opgedaan met het middel Stabicol CE.

Auteur: Hans Willemsen

Grote bende

Bij droog weer was het een grote stuifbende. Bij nat weer vielen de gaten erin en ontstonden er plassen. Als het veel had geregend, spoelden sommige paden zelfs weg. Adjunct directeur Eric Seijn en zijn greenkeepersteam hadden de handen vol aan het onderhouden van de paden op de Nunspeetse Golf & Country Club.

“Het waren van die halfverharde Gralux paden”, vertelt Seijn. “Als er teveel kuilen in het pad zaten, creëerden de golfers met de buggy's eigen wegen; dwars over het gras. Tijdens hete zomers gingen de karren groen de baan in en kwamen er geel weer uit, zo stoffig. En om maar niet te spreken van alle inloop van klevend materiaal die werd meegenomen onder schoenen het clubhuis in als het had geregend.” Asfalteren was geen optie. “Dat is hartstikke zonde in dit natuurlijke landschap.”

Onlangs kwam er een einde aan deze problematiek. Seijn kwam namelijk in aanraking met een nieuw

product van vloeren- en wegenbouwfirma Latexfalt: Stabicol CE. Een bijna kleurloze, watergedragen bitumenemulsie waarmee de grond kan worden gestabiliseerd. De emulsie hecht zich aan diverse materialen en het opmerkelijke van Stabicol CE is, dat het de kleur van het natuurlijke materiaal niet aantast. Het pad blijft zijn natuurlijke uitstraling houden, maar de problemen verdwijnen.

Natuurlijke uitstraling

Op het eerste gezicht is inderdaad niet te zien, dat de paden zijn bewerkt met Stabicol CE. Maar als je goed kijkt, is op sommige plekken de structuur van de paden veranderd.

“Kijk”, zegt Seijn terwijl hij met zijn voet op de grond tikt, “hier is de bodem net als asfalt zo hard.” Hij schuift zijn been heen en weer. “En het stuift niet terwijl het er toch uitziet als zand.” Het materiaal is ook flexibel.

‘Mensen lopen hier met hun spikes overheen, een kilo of tachtig op een paar van die dunne puntjes. Het materiaal houdt zich nog steeds geweldig. Ook in de winter bij opdooi zijn er geen problemen. Bij halfverharde paden loop je dan op “eieren.”

Drie jaar geleden was Seijn al bezig met Stabicol CE. “Het product was toen net nieuw en we hebben in samenwerking met Latexfalt een

aantal proeven uitgevoerd. We experimenteerden met de menging en met de diepte van het aanbrengen van de emulsie”, vertelt Seijn. “We hebben de toplaag van de paden losgemaakt, dat met een frees goed gemengd met Stabicol CE en afgewerkt. Uiteindelijk zijn we erg tevreden over het resultaat.” In 2004 is het vierde project te Nunspeet gerealiseerd. Hans Willemsen, salesmanager wegenbouw bij Latexfalt: “De applicatiemethoden zijn beproefd en de kinderziekten opgelost. Vele halfverhardingsmaterialen zoals zand, schelpen en kleischelpen zijn met Stabicol CE eenvoudig en snel te stabiliseren. Naast de paden op de golfbaan zijn er ook enkele zandpaden in het bos, wandel- en fietspaden door het bos en in de duinen, enkele paden in een dierentuin, parkpaden en speelplaatsen en een plein rondom een huizenblok behandeld. Dit alles tot tevredenheid. We zijn nu zover, dat we het product Stabicol CE breed gaan lanceren.”

Levensduur

Stabicol CE kan op verschillende manieren worden verwerkt. Ter plekke, door middel van sproeien van het losgemaakte oppervlak en handmatig mengen van het zand of halfverhardingsmateriaal en de emulsie of machinaal (mix in place). “Afgelopen zomer hebben we ook een nieuwe doseer-freesunit geïntroduceerd waarmee zowel nieuwe, als bestaande paden kunnen worden gestabiliseerd”, vertelt Willemsen van Latexfalt. Ook kan het granulaat van tevoren al met Stabicol CE worden gemengd (mix in plant) en als mengsel worden aangebracht met een asfaltspredmachine. Zowel bij nieuw werk als bij aanbrengen van een nieuwe laag op een

bestaand pad zijn beide methoden geschikt. Uiteindelijk wordt het oppervlak in profiel gebracht en met een (banden)wals egaal gemaakt.

Een bestaand pad is vrij eenvoudig te onderhouden. Gewoon een kwestie van een sleuf of gat uithakken, daarna met de hand of een speciemixertje een nieuw mengsel maken en met de hand aanbrengen.

Vanwege de recente ontwikkeling kan er nog

geen concrete levensduur worden gegeven. “Maar gezien de resultaten kan een periode van vele jaren met vertrouwen tegemoet worden gezien.” Seijn is in ieder geval erg blij met het nieuwe pad. “Ik kan het greenkeepers aanraden. Dit product heeft potentie in de golfwereld.”

Kosten

De kosten zijn verschillend per situatie. Belangrijke zaken zijn de kosten van het gewenste basismateriaal, de dikte van de laag, de grootte van het oppervlak en de wens van de beheerder (hard of inkrasbaar). Voorbeeld: voor een ter plaatse te mengen laag van 6 cm. dik en een oppervlakte van ca. 2000 m2 zijn de kosten voor Stabicol CE en het doseren en mengen ongeveer 10-12 Euro per m2. Daarbij komt natuurlijk nog het aanbrengen, profileren en verdichten van het te stabiliseren materiaal.

Meer informatie via Latexfalt.com of via Hans Willemsen tel. 06 51185906, (hans.willemsen@latexfalt.com)